

Ameliyathane Gelenekleri ve Kuralları

Bölüm 3

Prof. Dr. Tamer AKÇA
Op. Dr. Fulya KASIRGA ÇELİK

Ana Konular

- ▶ Ameliyathane
- ▶ Ameliyathaneye Giriş ve Kıyafet
- ▶ Ameliyat Odası
- ▶ Ameliyathane Personeli
- ▶ Steril Alan
- ▶ Radyasyondan Korunma
- ▶ Etik Hassasiyetler

“Surgery is not an art; it is a personality disorder.”
Dr. Augustus Charles Bernays (1854-1907)

Sağlık kuruluşunda bulunan unsurlardan birisi ve duvarlarla çevrili kapalı bir mekân olmanın ötesinde ameliyathane, hastanenin en özel ve etkileyici alanlarının başında gelir. Her sağlık çalışanının aşına olduğu ve uyguladığı kuralların yanı sıra kendine özgü terminolojisi, kuralları, gelenekleri, ritüelleri ve içinde bulunanları derhal etkisi altına alan cazibesi olan tinsel bir varlıktır. Burası bireyin esenliği adına az sonra beden bütünlüğü bozulacak olan hasta ile onu bozacak olan cerrahın kutsal buluşma yeridir. Bu nedenle ameliyathanede bulunmak bu buluşmayı içinde hissetmeyi gerektirir. Ameliyat olacak hastaya, ameliyatı yapacak olan cerraha, ameliyatın yapılmasına yardımcı olacak ekibe ve en nihayetinde ameliyathanenin kendisine gösterilmesi gereken saygı bu buluşmanın kutsallığı için zorunlu bir davranış biçimidir. Bunların ötesinde ameliyathanede uyulması gereken geleneklerin ve kuralların bilinerek uyulması etkin ve güvenli çalışmanın ön şartıdır. Ekip ruhu ameliyathanenin hedefine (hastanın güvenli ve başarılı bir müdahale ile esenliğe kavuşturulması) ulaşmasını sağlayan en önemli unsurdur.

AMELİYATHANE

Ameliyathane; giriş, yarı steril ve steril (mikroorganizmadan arındırılmış) alan olmak üzere üç ana

kısma ayrılır. Kullanılacak özel kıyafetler, terlikler, maske ve bone ile bunları değiştirmek için kullanılan odaların bulunduğu **giriş**ten sonra yarı steril alana girilir. **Yarı steril alanda** ameliyata girecek hastaların son hazırlıklarının yapıldığı *preoperatif hasta hazırlık odası* ile ameliyattan çıktıktan sonra kısa süreli kalacak hastalar için *postoperatif derlenme odası* bulunur. Ameliyattan çıktıktan sonra daha uzun süreli bakım gerektiren hastalar için ise *postanestezi bakım ünitesi (PABÜ)* vardır. Bunların dışında hastalar için kullanılacak ilaç ve özel malzemelerin hazırlandığı *hasta hazırlık odası, malzeme ve ilaç depoları, dinlenme odaları* ve ameliyat ekibinin ellerini ve kollarını cerrahi sabun veya solüsyonlarla yıkadıkları *yıkama üniteleri* bulunur. Ortam havasında bulunan mikroorganizmalar ve diğer zerrecikleri süzme ve bunları tekrar dolaşıma vermeyip tahliye etme görevi gören *hepafiltreler* de ameliyathanenin standart donanımlarındandır (**Resim 1**). **Steril alan** ise ameliyatın yapıldığı odadır. Burada *ameliyat masası, ameliyat ışıkları, anestezi cihazı, ameliyat ve anestezi için gerekli cihazların bağlantılarını içeren ve pendant olarak isimlendiren sistemler, cerrahi malzemelerin üzerine konduğu masalar (tepsi) ve ameliyat sırasında gereken malzemeleri hızlıca almak amacıyla iç depolar* bulunur (**Resim 2**).